

Силабус курсу
Етнічна історія України

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 032 історія та археологія
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»

Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 4 рік, VIII семестр

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: четвер, 12.45-14.05, ауд. 1003
Консультації: п'ятниця 14.05, ауд. 1006

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

Ятищук Оксана Василівна , кандидат історичних наук, доцент

Контактна інформація 03охана05@ukr.net 067-839-73-93

Опис дисципліни

Метою курсу є засвоєння основних концепцій етногенезу та етнічної історії українців; ознайомлення студентів з основним категоріальним апаратом етнічної історії людства, з її методологією і завданнями; вивчення етапів етнічного розвитку українців, основних рис матеріальної і духовної культури, змін національного складу населення у межах етнічної території України; дослідження етно-соціальної структури українського суспільства на різних етапах часового розвитку.

Навчальний контент

Год. (лек. /сем.)	Теми	Результати навчання	Завдання
2/2	Тема 1. Вступ. Етнічна історія України як наука.	Знати сутність, завдання й особливості навчальної дисципліни, її місце в системі гуманітарних наук.	Питання
2/2	Тема 2. Походження етносів. Проблеми українського етногенезу	Знати основні теорії походження українців та етнODEMOГРАФІЧНІ наслідки перебування українських земель у складі іноземних держав. Уміти періодизувати етногенез та етнічну історію українців.	Питання Презентація
1/2	Тема Державотворчі націєтворчі процеси в Україні в добу середньовіччя ранньомодерну добу.	3. Знати і вміти пояснити державність східних та слов'ян. Україна-Русь (Київська Русь) (IX-XII ст.). Державність на землях України в Литовсько-Польську добу. Формування української національної державності в період Хмельниччини (1648 - 1657). Суспільно-політичний устрій Гетьманської України в другій половині XVII-XVIII століть.	Питання Проблемні завдання
1 / 2	Тема Державотворчі націєтворчі процеси	4. Розуміти і вміти пояснити правове становище земель України в складі Російської і Австрійської імперій (кін. XVIII – поч. XX ст. ст.). Національн	Питання Презентація

	Україні в Нову та Новітню добу.	– державне будівництво в Україні (1917 – 1920) Державність на землях України між двом світовими війнами. Політико-правове становищ Української РСР. Державне будівництво н українських землях у роки Другої світової війни Періоди відбудови, “відлиги”, застою т перебудови (1945-1991 рр.) Розпад СРСР Розбудова незалежної державності і становленн правової системи України в 1990-х рр.	
2 / 2	Тема 5. Наукові концепції етногенезу у сучасній українській історичній науці	Вміти аналізувати основні наукові концепції етногенезу у сучасній українській історичній науці	Питання Проблемні завдання
2 / 4	Тема 6. Українська ментальність. Духовна та соціонормативна культура українців: традиції та сучасність	Знати і вміти пояснити явище масової етносоціальної свідомості. Вплив на українську ментальність перебування під чужоземним поневоленням. Український народний світогляд. Сімейну обрядовість українців (родини, весілля та поховання). Календарний цикл обрядовості.	Питання Тести
2 / 2	Тема 7. Політичні, соціальні, культурні та економічні фактори етногенезу.	Знати суть і загальну характеристику політичних, соціальних, культурних та економічних факторів етногенезу.	Питання Презентація
2 / 2	Тема 8. Українська нація: витоки й становлення.	Знати і розуміти сутність витоків і становлення української нації Вміти аналізувати рівні ідентичності: особисто-психологічний, соціально-психологічний. Види ідентичності: свідома та без свідомо, повна та часткова, безпосередня та опосередкована.	Питання Презентація
2 / 2	Тема 9. Теорія та методологія етногенетичних досліджень.	Розуміти та вміти аналізувати теорії етнологічних досліджень. Знати основні методологічні засади при вивченні етнічної історії України. Вміти застосовувати їх на практиці.	Питання

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці	Програмні компетентності
Загальні компетентності	
ІК	Здатність розв’язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗКЗ	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК6	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК8	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК9	Здатність бути критичним і самокритичним.
Фахові компетентності	
ФК1	Усвідомлення взаємозв’язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

ФК9	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
ФК12	Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.
Програмні результати навчання	
ПРН 6.	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії
ПРН 9.	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України
ПРН 12.	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій та спільнот.

Літературні джерела

Основна

1. Вовк Хв. Студії з української етнографії та антропології. Прага, 1916 (перевидання в Україні:)
2. Михайло Грушевський. Ілюстрована історія України. Київ-Львів, 1913 (перевидання: 1990 р.).
3. Володимир Гнатюк. Нарис української міфології. Львів, 2000.
4. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу. Вінніпег, 1965 (перевидання: К., 1994).
5. Макарчук С.А. Етнічна історія України. Навчальний поїбник. К., 2008. С. 15-91.
6. Макарчук С.А. Етнічна історія України. Навчальний поїбник. К., 2008. С. 15-91
7. Степан Рудницький. Огляд національної території України // Степан Рудницький. Чому ми хочемо самостійної України. – Львів: Вид-во "Світ", 1994. С. 209-270
8. Українське народознавство / Заг. ред. С.Павлюка. К., 1994. С. 49 – 78; 599-603 (а також відповідний розділи у 2-му виданні).
9. Українська фольклористика. Словник-довідник. Тернопіль. 2008 (довідки про етнографічні регіони на відповідну літеру).
10. Понаморьов А. Українська етнографія. К., 1994. С. 167.
11. Півторак Григорій. Українці: звідки ми і наша мова. К., 1993. Або його ж: Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. К., 2001.
12. Географічні і політико-адміністративні карти України.

Додаткова

1. Лозко Галина. Етнологія України. К., 2001. С. 12-24, 287- 295.
2. Енциклопедія Українознавства. Загальна частина. К., 1994. С. 17-29 (Положення, границі й територія України).
3. Енциклопедія Українознавства. Словникова частина: У 10 т. Львів, 1993-2000 (статті на відповідні літери).
4. Малий етнополітологічний словник. К., 2005.
5. Проф. Степан Килимник. Український рік. Кн. I-II. К., 1994.
6. Олекса Воропай. Звичаї нашого народу. Т. I-II. К., 1991.
7. Наконечний Євген. Украдене ім'я. Чому русини стали українцями. Львів, 2001 (3-є вид.).

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-5) усне опитування, завдання	30
Модуль 2 (теми 6-10) усне опитування, завдання, ессе	30
ІНДЗ (теми 1-10)	20
Екзамен (теми 1-10) – усне опитування	20